2024/2331

10.10.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2024/2331,

annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0115/2024),

A. toteaa, että Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) (”virasto”) tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2022 oli 16 405 100 euroa, mikä merkitsee pientä, 1,81 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan pääasiassa unionin talousarviosta;

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin on todennut kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2022 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja asianmukaiset (sääntöjenmukaiset);

C. ottaa huomioon, että viraston hankinta-alan osalta vuonna 2022 ei raportoitu korjaavia toimia edellyttävistä seikoista eikä aiempien vuosien tarkastuksista ja arvioinneista ole käynnissä tai kesken korjaavia toimia;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee merkille, että varainhoitovuonna 2022 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli kyseisenä vuonna maksusitoumusmäärärahojen osalta 98,65 prosenttia, mikä merkitsee pientä, 1,39 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna; toteaa lisäksi, että kyseisenä vuonna maksumäärärahojen käyttöaste oli 72,07 prosenttia, mikä merkitsee 8,54 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna;

2. panee merkille, että viraston talousarvio perustuu pääasiassa unionin talousarvioon ja Espanjan paikallisviranomaisilta saatuun pieneen summaan; toteaa lisäksi, että viraston määrärahojen lisäys vuonna 2022 johtuu indeksoinnista;

3. panee merkille, että virasto siirsi vuodelta 2022 vuoteen 2023 kahdeksan alustavaa maksusitoumusta, joiden summa oli 533 676 euroa; muistuttaa, että EU-OSHA:n varainhoitoasetuksen 12 artiklan 6 kohdassa sallitaan tällaiset siirrot siinä tapauksessa, että vuoden lopussa on olemassa oikeudellinen sitoumus, kuten allekirjoitettu sopimus. panee merkille, että 31. joulukuuta 2022 mennessä virasto ei kuitenkaan ollut allekirjoittanut sopimuksia, jotka vastaisivat 109 256 euron suuruista osuutta kyseisistä alustavista sitoumuksista, minkä vuoksi tämä summa olisi pitänyt vapauttaa vuodelle 2023 siirtämisen sijaan;

Toiminnan tuloksellisuus

4. panee tyytyväisenä merkille, että viraston työohjelman täytäntöönpanoaste oli 98 prosenttia vuonna 2022, kun tavoite oli 90 prosenttia;

([1]) EUVL C 38, 31.1.2023, s. 29.

5. panee merkille viraston toiminnan digitalisaation vaikutusta työturvallisuuteen, terveydenhuoltoon, ennaltaehkäisyyn, käytäntöihin ja politiikkaan koskevan tutkimuksen alalla ja toteaa, että toiminnan tulokset muodostavat vuonna 2023 käynnistyvän Terveellinen työ -kampanjan tietopohjan; panee merkille, että viraston kiertotaloutta koskeva tutkimus eteni viimeiseen vaiheeseensa vuonna 2022 ja tutkimuksessa yksilöidään erilaisia mahdollisia vaikutuksia työturvallisuuteen ja terveyteen; toteaa lisäksi, että virasto sai vuonna 2022 päätökseen tuki- ja liikuntaelinsairauksiin keskittyneen Terveellinen työ -kampanjansa, jonka aikana käsiteltiin myös pandemian aikana merkitystään huomattavasti kasvattanutta etätyötä;

6. panee merkille, että virasto tuki lainsäädännön noudattamista koskevaa tutkimusta, jossa tarkasteltiin ulkoisten tekijöiden vaikutusta riskien ehkäisemiseen työpaikalla; toteaa, että virasto on kehittänyt työsuojelubarometrin ja OiRA-ohjelmiston kaltaisia tietojen ja riskien arviointivälineitä, joiden päätavoitteena on tarjota unionin työterveys- ja -turvallisuustietojen luotettava lähde ja auttaa mikro- ja pienyrityksiä tekemään riskien arviointeja; panee lisäksi merkille viraston tiedonkeruuta helpottavat kyselytutkimukset: ESENER-tutkimus, työntekijöiden altistumistutkimus, OSH Pulse -tutkimus; toteaa lisäksi, että viraston työ vuonna 2022 edisti työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan unionin strategiakehyksen 2021–2027 toteutusta;

7. arvostaa viraston jatkuvaa merkittävää työtä, jota se on tehnyt yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa useissa toimissa luodakseen unioniin turvallisempia ja terveellisempiä työpaikkoja kaikille työntekijöille riippumatta yrityksen koosta tai työsopimuksen tyypistä covid-19-pandemian aiheuttaman maailmanlaajuisen terveyskriisin jälkeen; onnittelee virastoa saavutetuista hyvistä tuloksista ja pitää tässä yhteydessä myönteisenä viraston tutkimusta, jossa kiinnitetään erityistä huomiota covid-19-pandemian vaikutuksiin psykososiaalisiin riskeihin ja mielenterveyteen; panee merkille, että virastolle on annettu merkittävä rooli Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa vahvistettujen periaatteiden täytäntöönpanon ja Porton tavoitteiden saavuttamisen yhteydessä;

8. kiittää virastoa siitä, että se on varmistanut toiminnan jatkuvuuden uuden pääjohtajan nimittämisen viivästyttyä organisoimalla, priorisoimalla ja jakamalla resursseja nopeasti uudelleen;

Tehokkuus ja hyödyt

9. korostaa, että virasto on vuonna 2022 jatkanut läheistä yhteistyötä muiden unionin virastojen kanssa, kuten Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön kanssa tutkimusmenetelmien, psykososiaalisten riskien ja digitalisaation osalta ja perusoikeusviraston kanssa työntekijöiden altistumistutkimuksen osalta; panee lisäksi merkille, että virasto on virallistanut yhteistyönsä Euroopan työviranomaisen kanssa ja osallistunut sen pimeän työn vastaiseen EU-foorumiin ja että virasto on tarjonnut tukea Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle öljyntorjuntatoimiin liittyvien terveyttä ja turvallisuutta koskevien ohjeiden laatimisessa; panee merkille viraston osallistumisen Euroopan tautienehkäisy- ja valvontakeskuksen, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen ja lintuinfluenssaan ja Newcastlen tautiin erikoistuneen eurooppalaisen vertailulaboratorion kanssa yhteiseen raporttiin, jossa käsitellään ihmisten zoonoottisten influenssavirustartuntojen testaamista ja ehkäisyä sekä työssään altistuneisiin henkilöihin kohdistettavia työturvallisuutta ja työterveyttä koskevia toimia;

10. korostaa, että virasto on jakanut kirjanpitopalveluja Euroopan koulutussäätiön kanssa palvelutasosopimuksen avulla heinäkuusta 2021 alkaen;

11. pitää myönteisenä sitä, että virasto on ottanut käyttöön paperittoman prosessin kaikkea toimintaansa varten ja että kaikki henkilöstöresursseihin liittyvät rahoitus- ja rekrytointitoimet on digitalisoitu; panee merkille, että virasto on säännöllisesti onnistunut laatimaan ympäristöindikaattoreita, joiden avulla raportoidaan muun muassa hiilidioksidipäästöistä; panee tyytyväisenä merkille, että virasto on pannut kokonaisuudessaan täytäntöön tehokkuusstrategiansa rahoitus- ja hankintatoimintojensa yhdistämiseksi samaan yksikköön optimoimalla resursseja, yhdenmukaistamalla prosesseja ja määrittelemällä tehtävät ja vastuualueet paremmin tehokkuusetujen saavuttamiseksi;

12. kiittää virastoa siitä, että se on laatinut toimintasuunnitelman toimintojensa energiatehokkuuden ja ilmastoneutraaliuden parantamiseksi;

Henkilöstöpolitiikka

13. panee merkille, että 31. joulukuuta 2022 henkilöstötaulukon toimista oli täytettynä 97,5 prosenttia, eli samoin kuin vuonna 2021, ja unionin talousarviossa hyväksytyistä 40:stä väliaikaisen toimihenkilön toimesta 39 oli täytetty.

14. panee merkille sukupuolten tasapainoa koskevan raportoinnin vuonna 2022, jonka mukaan ylemmän johdon tehtävissä oli kolme miestä ja yksi nainen, hallintoneuvoston tasolla 61 miestä ja 38 naista ja viraston koko henkilöstössä 21 miestä ja 44 naista; palauttaa mieliin, että on tärkeää varmistaa sukupuolten tasapuolinen edustus ja kehottaa virastoa ottamaan tämän huomioon ylemmän ja keskijohdon palvelukseen ottamisessa ja nimityksissä; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon, että on tärkeää huolehtia sukupuolten tasapuolisesta edustuksesta nimitettäessä jäseniä viraston hallintoneuvostoon; panee merkille, että virasto on parhaillaan hyväksymässä monimuotoisuutta ja osallisuutta koskevaa peruskirjaa, jolla pyritään edistämään yhtäläisiä kohtelua ja mahdollisuuksia riippumatta mistään perusteesta, kuten sukupuolesta, rodusta, ihonväristä, etnisestä tai sosiaalisesta alkuperästä, geneettisistä ominaisuuksista, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, poliittisesta tai muusta mielipiteestä, kansalliseen vähemmistöön kuulumisesta, omaisuudesta, syntyperästä, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta; muistuttaa virastoa sen lupauksesta ja sitoumuksesta tarjota työpaikkaa hakijalle, jonka sukupuoli on aliedustettuna virastossa, jos eri sukupuolta olevien ehdokkaiden ansiot ovat samat;

15. panee merkille, että 31. joulukuuta 2022 viraston palveluksessa oli 65 työntekijää (mukaan lukien kaksi sopimussuhteista toimihenkilöä, joilla on lyhytaikainen työsopimus vähennettyjen kokoaikavastaavien kompensoimiseksi) 15 jäsenvaltiosta; panee huolestuneena merkille jäljellä olevien 12 jäsenvaltion kansalaisten aliedustuksen henkilöstössä; kehottaa virastoa ottamaan palvelukseenottomenettelyissään ehdottoman ensisijaisesti huomioon maantieteellisen tasapainon ja kehottaa virastoa raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä;

16. pitää myönteisenä sitä, että virasto on vammaisiin henkilöihin liittyvänä toimenpiteenä perustanut vammaiskoordinaattorin (henkilöstöhallinnon työntekijä), joka toimii henkilöstön tähän osa-alueeseen liittyviä mahdollisia tarpeita hoitavana yhteyshenkilönä;

17. panee merkille, että virasto on ottanut käyttöön useita henkilöstön työhyvinvointia sekä työn ja yksityiselämän välistä tasapainoa edistäviä henkilöstöpolitiikkoja, joita ovat muun muassa joustavat työajat, etätyö, vanhempainvapaa ja psykologinen tuki;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

18. panee merkille viraston nykyiset toimet ja jatkuvat pyrkimykset avoimuuden sekä eturistiriitojen ennaltaehkäisyn ja hallinnan varmistamiseksi; panee merkille, että hallintoneuvoston jäseniä pyydetään antamaan sidonnaisuuksia koskevan ilmoituksen lisäksi ilmoitus siitä, että heillä ei ole eturistiriitoja; pitää myönteisenä, että molemmat ilmoitukset ovat nähtävillä viraston verkkosivustolla; pitää myönteisenä, että vuonna 2022 ei tehty lainkaan ilmoituksia eturistiriidoista, väärinkäytösten paljastamisesta tai pyöröovi-ilmiöstä;

19. panee merkille, että virasto laati ja viimeisteli petostentorjuntastrategiansa vuosille 2022–2026 keskittyen viraston nykyisen petostentorjuntakehyksen lujittamiseen; panee lisäksi merkille, että hallintoneuvosto hyväksyi kesäkuussa 2022 muistion aiheesta ”Hallintoneuvoston ja sen jäsenten hyvät käytännöt”, missä määritellään muun muassa salassapitovelvollisuutta ja luottamuksellisuutta koskevat perusperiaatteet ja -käytännöt;

20. panee merkille, että viraston sitoutuminen avoimuuteen näkyy sen verkkosivustolla julkaistavissa keskeisissä asiakirjoissa, kuten viraston strategiassa, yhtenäisissä ohjelma-asiakirjoissa ja konsolidoiduissa vuotuisissa toimintakertomuksissa, tärkeimmissä arviointi- ja tuloksellisuustuloksissa, pöytäkirjoissa ja johtokunnan pohdinnoissa;

Sisäinen valvonta

21. panee merkille, että virasto pyrkii jatkuvasti pitämään yllä ja parantamaan sisäistä valvontaa ja hallinnointia sisäisen tarkastuksen yksikön suorittamien säännöllisten auditointien kautta; panee lisäksi merkille, että vuonna 2022 sisäisen tarkastuksen yksikkö sai henkilöstöhallintoa ja etiikkaa koskevan suunnitelman mukaisen auditointinsa päätökseen ilman kriittisiä havaintoja, minkä lisäksi viraston kanssa on sovittu useista sen henkilöstöhallintoa ja etiikkaa edelleen parantavista toimista;

22. muistuttaa, että hallintoneuvosto hyväksyi vuonna 2019 sisäisen valvonnan kehyksen, joka perustuu komission sisäisen valvonnan kehykseen; panee merkille, että raportointivuotta 2022 koskevassa sisäisen valvonnan kehyksen arvioinnissa todettiin kaikkien sisäisen valvonnan osien toimivan asianmukaisella tavalla;

23. panee merkille, että viraston riskinhallintarekisteri on liitetty sisäisen valvonnan kehykseen ja ylempi johto arvioi niitä molempia säännöllisesti; panee merkille, että vuoden 2022 aikana valvotuista riskeistä kolme riskiä luokiteltiin ”ulkoiseen ympäristöön” liittyviksi, neljä riskiä luokiteltiin ”sisäiseen ympäristöön” liittyviksi eikä yhtäkään luokiteltu mahdolliseksi uhaksi viraston maineen tai strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta;

24. panee merkille, että vuonna 2022 hallintoneuvosto pani täytäntöön viraston uuden petostentorjuntastrategian 2022–2026 seuraamalla säännöllisesti toimintasuunnitelmaa; panee lisäksi merkille, että uudessa strategiassa otetaan huomioon, että viime vuosina on otettu käyttöön useita petostentorjuntatoimenpiteitä, ja pyritään lujittamaan nykyisiä toimenpiteitä;

Muita huomautuksia

25. panee merkille viraston pyrkimykset lisätä kyberturvallisuuttaan erilaisilla toimenpiteillä, käyttämällä monivaiheisen todennuksen järjestelmää; panee kuitenkin lisäksi merkille viraston CERT-EU:n kanssa tekemän yhteistyön ja koordinoinnin unionin toimielimiä, elimiä ja virastoja tukevan uuden palvelun toteuttamiseksi;

26. panee merkille, että virasto ei ole resurssien puutteen vuoksi aloittanut EMAS-sertifiointiprosessin täytäntöönpanoa; panee kuitenkin lisäksi merkille viraston sitoutumisen ympäristövaikutustensa vähentämiseen;

27. pitää myönteisenä viraston panostamista tiedotustoimintaan viraston Terveellinen työ -kampanjoiden kautta, joiden aikana on kehitetty onnistuneesti useita toimia, kuten Terveellinen työ – Työn keventämisen keinot käyttöön! -kampanja, Napo-animaatioelokuvat ja työsuojelubarometri; panee tyytyväisenä merkille, että virasto tekee aktiivista yhteistyötä muiden virastojen, toimielinten ja komission kanssa yhteistä etua koskevien toimien edistämiseksi yhdessä niiden verkkosivustojen, yhteisten julkaisujen ja sosiaalisen median kanavien kautta;

28. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 11. huhtikuuta 2024 antamaansa päätöslauselmaan ([2]).

([2]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0280.